

Ö?retim Hizmetinin Yeterli?ine ?li?kin Alg?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Hizmetinin Yeterli?ine ?li?kin Alg?. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26831>

Özet

Ö?retim Hizmetinin Yeterlili?ine İli?kin Alg? (ÖHYA) ölçe?i, ?en ve Senemo?lu (2017) taraf?ndan geli?tirilm?, ö?rencilerin ald?klar? ö?retim hizmetinin yeterlili?ine dair alg?lar?n? ölçmeyi amaçlayan 24 maddelik, çok boyutlu bir ölçme aracıdır. Ölçek geli?tirme çal??ması, ö?rencilerin **ö?retim** süreçlerindeki katılım, ipuçları ve geribildirim mekanizmalarına yönelik deneyimlerini de?erlendirmelerine olanak tanır. Yapılan analizler, ölçe?in yüksek düzeyde **yapı geçerlili?i** ve güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

ÖHYA ölçe?i, e?itim psikolojisi ve program de?erlendirme alanlarında, ö?retim kalitesini ö?renci perspektifinden nicel olarak belirlemek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Ölçek, özellikle **e?itim** araştırmacıları ve uygulayıcıları, ö?retim hizmetlerinin hangi boyutlarda iyileştirilmesi gerekti?ine dair somut veriler elde etmesine yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim hizmeti, Ö?renci algısı, Ölçek geli?tirme, Yapı geçerlili?i, **Cronbach Alpha**, E?itim araştırmaları, Faktör analizi

Yazarlar

Zeynep ?en, N. Senemo?lu

Amaç

Ölçe?in temel amacı, üniversite veya benzeri e?itim kurumlarında ö?rencilere sunulan ö?retim hizmetlerinin yeterlilik düzeyine ili?kin ö?rencilerin sübjektif algılarına güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu algıların belirlenmesi, e?itim programlarının ve ö?retim yöntemlerinin etkinli?ini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek geli?tirme çal??ması, **psikometrik** açıdan sağlam temellere dayanarak, ö?retim hizmeti kalitesinin farklı boyutları (katılım, ipucu, pekiştirme ve dönüt) ayrıştırmayı ve bu boyutların her birine ili?kin ö?renci memnuniyetini veya algılanan yeterlili?i tespit etmeyi hedeflemiştir.

Yapı

Ö?retim Hizmetinin Yeterlili?ine İli?kin Alg? (ÖHYA) ölçe?i, ö?retim hizmetinin yeterlili?ini algılamak için tasarlanmıştır. Ölçek, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda belirlenen üç ana boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, ö?rencilerin öğrenme sürecinde karşılaştıkları temel destek mekanizmaları temsil etmektedir.

ÖHYA ölçeğinin ölçtüğü bu üç temel boyut şunlardır:

Katılım: Öğrencilerin derse aktif olarak dahil olma ve etkileşim kurma fırsatlarına ilişkin algılar.

İzaret/Pucu: Öğretmen tarafından sağlanan, öğrenmeyi kolaylaştıran yönlendirici bilgiler ve yardım mekanizmalarına ilişkin algılar.

Pekiştirme ve Dönüt-Düzeltilme: Öğrencilerin performanslarına yönelik aldıkları olumlu ya da olumsuz geribildirimlerin ve motivasyonel desteklerin yeterliliğine ilişkin algılar.

Geçerlik

ÖHYA ölçeğinin geçerlik çalışmaları, yapı geçerliğini test etmeye odaklanmıştır. Bu amaçla, 214 öğrenciden toplanan veriler kullanılarak **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) gerçekleştirilmiştir.

Faktör analizine geçilmeden önce, verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için **Kaiser Meyer Olkin (KMO) testi** uygulanmıştır. Elde edilen KMO değeri 0,946 olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer (0,60 eğerinin oldukça üzerinde), toplanan verilerin faktör analizine uygun büyüklükte ve yapıda olduğunu göstermiştir (Tabachnick ve Fidell, 2001).

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirliği hem genel ölçek düzeyi hem de alt boyutlar bazında incelenmiştir. Deneme uygulamasından elde edilen 214 öğrenciye ait puanların genel güvenilirlik katsayısı (**Cronbach Alpha**) 0,96 gibi son derece yüksek bir değerdir. Bu sonuç, ölçeğin iç tutarlılığının mükemmel düzeyde olduğunu izaret etmektedir.

Nihai 24 maddelik ölçekte yer alan maddelerin alt boyutlara göre güvenilirlik değerleri de oldukça yüksektir:

Katılım Boyutu (10 Madde): Cronbach Alpha katsayısı 0,906.

İzaret/Pucu Boyutu (8 Madde): Cronbach Alpha katsayısı 0,894.

Pekiştirme ve Dönüt-Düzeltilme Boyutu (6 Madde): Cronbach Alpha katsayısı 0,818.

Tüm alt boyutların güvenilirlik katsayıları 0,80'in üzerinde olması, ölçeğin her bir alt yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Nihai ölçekte yer alan maddelerin özdeğerleri 0,493 ile 0,783 arasında değişmektedir.

Faktör Analizi

ÖHYA ölçeği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda üç faktörlü bir yapı sergilemiştir. Bu üç boyutlu yapı, toplam varyansın %56,512'sini açıklamaktadır. Bu oran, sosyal bilimler alanında

kabul edilebilir ve güçlü bir açklayıcı varyans düzeyini temsil etmektedir.

Faktör analizi sonuçları, teorik beklentilerle uyumlu olarak, öğretim hizmetinin yeterliliğine ilişkin algının üç farklı ancak ilişkili bileşenden oluştuğunu doğrulamıştır. Bu yapısal ayrıma, ölçeğin sadece genel bir yeterlilik puanı vermekle kalmayıp, öğretim hizmetinin hangi spesifik yönlerinin öğrenciler tarafından daha yeterli veya yetersiz algılandığını tespit etme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Kaynaktan kesin derecelendirme bilgisi bulunmamaktadır, ancak faktör analizi yapıldığı için Likert formatında düzenlenmiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Deneme uygulaması başlamasından önce)

Popülasyon Detayları: Deneme uygulaması 214 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçek geliştirme süreci kullanılmıştır; veri toplama, madde havuzu oluşturma, pilot uygulama, Açklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve güvenilirlik analizleri içermektedir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim, Öğretim kalitesi, Ölçek, Güvenirlik, Yapı geçerliliği, Öğrenci katılımı, Dönüt-düzeltilme, KMO

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zeynep Şen

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: elifzeynepsenq@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler & Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2017

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı, izinleri ve olası ücretleri hakkında bilgi için sorumlu yazar Zeynep Şen ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle referans gösterilmesi yeterlidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [ogretim-hizmetinin-yeterligine-iliskin-algı-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Şen, Z. ve Senemoğlu, N. (2017). Öğretim Hizmetinin Yeterliliğine İlişkin Algı: Ölçek geliştirme çalışması. *IV. International Eurasian Educational Research Congress* içinde (s.280-281). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics* (4th ed.). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.

Öğretim Hizmetinin Yeterliliğine İlişkin Algı Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen sorumlu yazar ile iletişime geçiniz veya referans gösterilen kongre bildirisini inceleyiniz.